

ඉතිහාසය හැදුරුම මගින් මිනිසාට අනීනයේ සිදු වූ සිදුවීම් පිළිබඳව අවබෝධයක් ලැබේ. අනීනයේ ජ්වන් වූ මිනිසුන්ගේ ජ්වන රටාව, සමාජය, ආර්ථිකය, ආගම, සංස්කෘතිය හා දේශපාලනය පිළිබඳ තොරතුරු ඉතිහාසය තුළින් හඳුනාගත හැක. ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් වර්තමානය තේරුම් ගැනීමටන් අනාගතය සඳහා නිවැරදි තීරණ ගත කිරීමටන් පූද්ගලයාට හැකියාව ලැබේ. එමෙන්ම අනීනයේ සිදු වූ වැරදි තැවත සිදු නොවීමට අවබෝධයක් ද ඉතිහාසය මගින් ලබාදේ.

ඉතිහාසය යනු අනීන සිදුවීම් පමණක් නොව, ඒවා සිදු වූ ආකාරය, ඒ සඳහා හේතු වූ කරණු සහ ඒවායේ ප්‍රතිච්චිත ද අනුළත් විෂයයකි. ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමේදී ලිඛිත හා අලිඛිත මූලාගු හාවිතා කෙරේ. ලිඛිත මූලාගු ලෙස ලේඛන, ගිලා ලේඛන, තම පතුරු පොත්, පූවන්පත් ආදිය හාවිතා කරයි. අලිඛිත මූලාගු ලෙස පූරාවස්තු, ගොඩනැගිලි, විතු, ආහරණ, ජනකතා හා ජනප්‍රවාද හාවිතා කෙරේ.

ඉතිහාසය මගින් සමාජයේ පරිවර්තනය වන්නේ කෙසේද යන්න අවබෝධ කරගත හැක. මිනිසා මුල් අවධියේදී සරල ජ්වන රටාවක් අනුගමනය කළ අතර, කාලයන් සමග කෘෂිකර්මය, වෙළෙඳාම, නාගර සංස්කෘතිය, රාජ්‍ය පාලනය සහ තාක්ෂණය වර්ධනය විය. මෙහිදී පූරාණ මිනිසා ගල්, ඒ හා අස්ථී හාවිතා කර උපකරණ සකස් කළ බවන්, පසුව ලෝහ හාවිතයට පැමිණි බවන් දැක්ගත හැක.

කාලය මැනීම ඉතිහාසය අධ්‍යයනයේදී වැදගත් වේ. කාලය වසර, දශක, සියවස ලෙස වෙන් කරගනී. ක්‍රිස්තු වර්ෂ පූර්ව (ක්‍රි.පූ.) හා ක්‍රිස්තු වර්ෂ (ක්‍රි.ව.) ලෙස කාලය වෙන් කිරීම ඉතිහාසය ලිවීමේදී බහුලව හාවිතා වේ. මෙය සිදුවීම් සිදු වූ අනුපිළිවෙළ හඳුනාගැනීමට උපකාරී වේ.

පූරාවිද්‍යාව ඉතිහාසය අධ්‍යයනයේ වැදගත් අංශයකි. පූරාවිද්‍යාත්මක කැණීම් මගින් පූරාණ නගර, වාසස්ථාන, උපකරණ, භාණ්ඩ හා මනුෂ්‍ය ජ්වන රටාව පිළිබඳ වැදගත් තොරතුරු හැක. මෙවැනි සෞයාගැනීම් මගින් ලිඛිත මූලාගු නොමැති කාලයන් පිළිබඳවත් දැනුම ලබාගත හැක.

ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ජාතික හැඟීම වර්ධනය වේ. රටක අනීනය, විරයන්, සංස්කෘතික උරුමිය හා ජයග්‍රහණ පිළිබඳ දැනුම ලැබීමෙන් ජාතියට ආදරය හා වගකීම වර්ධනය වේ. එමෙන්ම විවිධ ජාතීන් හා සංස්කෘතින් අතර ඇති සම්බන්ධතාත් ඉතිහාසය මගින් අවබෝධ කරගත හැක.

ඉතිහාසය යනු කථාත්මකයක් නොව, සාක්ෂි මත පදනම් වූ විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයකි. එබැවින් ඉතිහාසය ඉගෙනගැනීමේදී සාක්ෂි විශ්ලේෂණය කිරීම, කරණු සස්දා බැඳීම සහ නිගමන ගත කිරීම වැදගත් වේ. මෙය සිසුන්ගේ විවේචනාත්මක සිනිම වර්ධනය කරයි.

අවසානයේ, ඉතිහාසය අධ්‍යක්ෂය කිරීමෙන් පුද්ගලයාට සමාජය, රට සහ ලෝකය පිළිබඳ පූජා අවබෝධයක් ලැබේ. අනීතය තේරුම් ගැනීම වර්තමානය නිවැරදිව ජීවන් වීමටත්, අනාගතය යහපත් ලෙස ගොඩනැගීමටත් මග පෙන්වයි.